

MAGYAR LÁDA

+ 3 lei

Taxa post-
aprobării

conform
012/1934.

Neovs. Ramaszetter Róbert urnak
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 291 (1437) szám * Szerda, 1936 december 23

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A kormány gazdasági bizottsága ülést tartott

A bizottság jelentős javulást észlelt az ország gazdasági helyzetében

Bucuresti. Saját tud. A kormány gazdasági bizottsága hétfőn este ülést tartott, amelynek végeztével Pop Valér a következőket mondotta a sajtó képviselőinek:

— Az ország gazdasági helyzete nagyon kedvező kilátásokat nyújt, különösen a behozatal és a kivitel egymáshoz való viszonyának eredményeként. A román kivitel a folyó év első 11 hónapjában 18 milliárd 500 millió leit tett ki, a behozatal pedig 10 milliárd 600 millió leit decemberig, így tehát 7 milliárd 600 millió leit tett ki a többlet.

Ez a legnagyobb többlet, ami Romániában a háború óta előfordult.

S ugyanakkor minőségi tekintetben is a leg-

előnyösebbnek tekinthető ez a többlet.

December hónapban az első 16 napon egymilliárd 19 millió volt a kivitel, ami az egész hónapra kikerekített kétmilliárdot jelent. Ha tehát összehasonlítjuk a mai helyzetet az 1934 évi helyzettel, mikor a külkereskedelem deficitet mutatott fel, megállapíthatjuk, hogy

két esztendő erőfeszítéseinket siker koronázta.

Együttal növekedett a behozatal is, külkereskedelmi rendszerünk tehát bevált. Csupán az az egy hátránya van, hogy a clearing elszámolások szigorú átmenetileg ugyan, de mégis hosszantó módon megakadályozza a külföldi fizetések menetét.

A kínai nemzeti csapatok abbahagyták Siangfu ostromát

Béke készül a felek között. — Csang-Kai-Sek visszatért Nankingba

Nankingból jelentik: A nemzeti kormány csapatai Singfu ellen megszüntették a további előnyomulást. Csang-Kai-Sek tanácsadója, Donald ausztráliai újságíró Siangfuból Nankingba visszaérkezett, s jelentést tett a tábornagy állapotról. A nankingi politikai körökben jó jelnek veszik Donaldnak ezt a visszaérkezését, s akként magyarázzák, hogy a felek közötti alkudozás folytatására és a megegyezésre új lehetőséget találtak.

CSANG-KAI-SEK TÁBORNAGY FELESÉGE NANKINGBÓL FÉRJÉHEZ UTAZOTT.

Shanghaiból jelentik: Hétfőn este itt az a hír terjedt el, hogy Csang-Kai-Sek tábornagy visszaérkezett Nankingba.

Nankingi jelentés szerint Csang-Kai-Sek tábornagy felesége, fivérének és Donald újság-

írónak társaságában Siangfuba utazott, férje látogatására.

VÉRFRÜDŐ VOLT SIANGFUBAN.

A nankingi jelentés arról is beszámol, hogy Siangfuban a lázadók meggyilkoltak 16 magasrangú tisztviselőt, akik Csang-Kai-Sek kíséretében voltak. A lázadók vérszomjának áldozatául esett Ma csendőrfőparancsnok is, azonkívül számos bankárral és kereskedővel végeztek. Az üzleteket részben kifosztották, részben összetörték a lázadók s eddig husz-ezermillió dollárt raboltak össze.

A Reuter iroda londoni jelentése szerint a központi kormány csapatai folytatják előnyomulásukat Siangfu felé. A csapatokat bombavető repülőgépek kísérik.

Csang-Kai-Sek megegyezett Csang-Szü-Liannal a Japán elleni háború megindításában?

Londonból jelentik: A Daily Herald külön tudósítója Dairenből, Japán egyik legnagyobb kikötővárosából hosszú táviratban feltűnő-keltő hírt küldött lapjának.

A tudósítás szerint Csang-Kai-Sek tábornagy elfogadta a lázadó Csang-Szü-Liang tábornok feltételeit. Megegyezésük folytán kötelezi magát arra, hogy háborút indít Japán el-

len. Csak azért tartózkodik még mindig Siangfuban, hogy a szovjettel kötendő szerződés pontjait a tábornokkal megtárgyalja s hogy együtt részletesen kidolgozzák a szerződés tervezetét.

A Daily Herald-nak ezt a hírt más oldalról még nem erősítették meg. Ennélfogva a lap közlését fenntartással kell fogadni.

A béke

az emberi művelődés és jólét alapja, megvédése közcél s magától értetődő törekvése minden józan polgárnak. Csak a béke teszi lehetővé a lélek virágzásökkenését s ebből a virágzásból érlelődnek a nemesebb emberi gyümölcsök: vallás, erkölcs, művészet, kultúra és gazdaság. A béke a nyugalom szülője, míg a háború a nyugtalanságé, melynek nyomában a lélek elveszti nemes lombkoronáját s istentelenség, erkölctelenség, durvaság és nyomorúság váltják fel a béke áldott korszakát. Annak a nemzedéknek, mely végigszenvedte a háború és forradalmak békételenségét, nem kellene ezt sokat magyarázni. Tudja, mert saját testén, lelkén tapasztalta, hogy mi a béke és mi a háború. Az emberi természet állhatatlanságára és tökéletlenségére jellemző azonban, hogy még a háborús nemzedéknek is, a háború után alig 1—2 évtized múlva külön kell hangsúlyozni, hogy a béke a boldogság, a háború pedig a boldogtalanság forrása.

A békéről t. i. vannak ellentétes elméletek is. A békének némelyek rossz hírét keltik, annyira rossz hírét, hogy nem bizonyos, hogy az, aki védelmébe veszi, nem veszélyeztetnie saját emberi hitelét. Gyanússá válhatik valaki azért, hogy békét hirdert, mert van olyan elmélet, amely a békét csak rövid átmenetnek tekinti a természetes elkövetkezendő háborúk között. Van olyan elmélet, mely az emberi élet céljával nem a békét, hanem a nyugalatlanságot, a szüntelen harcot tűzi ki. Am mi mind ezen elméletekkel és szándékokkal szemben a keresztény célt, Krisztus békéjének elkövetését óhajtjuk!

Krisztus békéjének eljövételét óhajtjuk s ezt kell hirdetnünk az olyan kínos feszültségek között is, mikor — amint legutóbb Eden angol külügyminiszter hirdette — a legtávolabbi helyen kipattanó egyetlen szikra is elég, hogy az egész világot lángbaborítsa. Olyan tehát a háborgatott emberiség békéje, mint egy óriási gyufagyár, vagy benzínraktár, melynek csak egy szikra kell, hogy mindenestől elhamvadjon. Kell-e ennél nagyobb bizonyíték arra, hogy az emberiségnek igenis béke kell? És a béke ilyen szorongatása közben közeledik felénk a karácsony, mely immár kétezeréves hagyományok hangulatával idézi az emberek jóakarátát az egymásért való több szeretetre.

Ha még nem aludt ki bennünk a nemesebb ember, a vallásos lélek elmélyedésében is meg kell értenünk, hogy mi az embernek a béke. Akár a belátás, akár a félelem, akár a bennünkklakozó isteni szikra térít meg a béke híveinek táborába, azt is be kell látnunk, hogy nem elegendő csak magunkban ápolni a békeakaratot, hanem az a további kötelesség hárul reánk, hogy fennen hirdessük és munkáljuk is a békét s igyekezzünk neki minél több embert, valamennyi embert megtéríteni. Aki pedig meggyőződik az igazságról, az ne hallgasson el, az beszéljen, írjon és fennen hirdesse. Hirdesse lent és fent, hirdesse bátorsággal és ne féljen!

A békének is kell, hogy legyenek hősei!

A béke hősei az élet hősei lesznek és nem a haláléi. A béke hőseit nem a sírokban, hanem boldog emberekből, egészséges gyermekekből s boldog családok millióiban fogjuk tisztelni.

Minden békének előfeltétele az emberi boldogulás s ezt a boldogulást előmozdítani,

Korcsolyát, sífelszerelést, karácsonyra játékot a legnagyobb választékban **olcsón és jól**

HAVRANEK

játékáruházában kaphat.

Oradea, Strada Regele Ferdinand No. 12. (Apolló palota.)

válogatás nélkül minden igaz embernek a boldogulását, ez az a bizonyos nagy parancsolat, melytől függ a törvény és a próféták.

Ha mindezeket tudjuk, fel kell tennünk a kérdést, hogy vajjon ma mindent megteszünk-e, kormányok és kormányzottak azért, hogy beteljesedjék a törvény? Sajnos, azt kell mondanunk, hogy nem. Ma nem arra törekszik az ember, hogy felebarátai boldoguljanak, ma nem arra törekszik, hogy nyugalom legyen, hogy az emberfiának hajléka legyen, hogy élelme legyen. Ma emberi vakságtól megverten a nyugtalanságot tenyészti.

Tizennyolc esztendeje, hogy hazajöttünk a háboruból, melyet utolsónak hirdettek s melytől úgy mondták, egy jobb világot volt elhozandó. Tizennyolc esztendő után is ezren és ezren vannak, akiknek nemhogy otthonuk, de még csak hazájuk sincsen.

Tudod-e, hogy mit jelent az, hogy valakinek nincs otthona? Nincs ahol fejét lehajtsa, nincs ahol családot neveljen, nincs ahol nyugodtan elfogyasszon egy izesebb falatot. Olyanok ők, mint a kivert kutyák, akiket mindenki rug egyet, pedig hát felebarátaink.

Elképzelte-e valaha komolyan, hogy mi az, mikor valakinek hazája sincsen? Nem hiszem, hogy mostanában e felett komolyan elgondolkoztak volna, mert különben nem követelnék felebarátaink ma is, hogy csináljunk még több hajlékaltant, tegyük meg több embertársunkat földönfutóvá. A hazátlanság földi elkárhozás, bolyongás emésztő vágyban a bölcső és a koporsó között. Rá kell döbbernünk, hogy embertársunknak ilyen rossz sorsot nem akarhatunk, nem követelhetünk, hiszen ez a keresztény érzéssel és tanítással ellenkezik.

Éppen annak a titkát kell megtalálnunk,

hogy az államok, országok és népek közötti béke is mind-mind attól a jóakarattól függ, ahogyan egyik ember viseltetik és érez a másik iránt. Ebbe a jóakarathoz talán elsősorban tartozik bele, hogy minden embertársunknak hazát és mindennapi kenyeret akarjunk.

Adjatok minél több embernek hazát és kenyeret s meglesz a földön az Isten békéje.

Kóbori József dr.

Öt tűzhányó működik San-Salvadorban

Ilyen megdöbbentő arányú földrengés még nem pusztított Közép-Amerikában

San Salvadorból jelentik: San Salvador középamerikai köztársaságban történt földrengésről és tűzhányó kitérősekről újabb megdöbbentő hírek érkeznek s rettenetes arányokban bontakozik ki a szörnyű pusztulás. Számos pilóta átrepült a földrengés sújtotta városok felett s megállapításuk szerint ilyen óriási arányú földrengés még nem pusztított Közép-Amerikában. Öt tűzhányó van működésben állandóan. Azzal a hírrel ellentétben, hogy 50 ezer ember a halálos áldozatok száma, megállapítást nyert, hogy csak 35 ezer ember lakott a földrengés-sújtotta vidéken. Martínez köztársasági elnök, több főtisztviselével együtt irányítja a mentési munkálatokat.

Kühár Flóris:

**Baelangok, sicok,
kupolák** Ára 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

San Salvadorból jelentik: San Vincente-ben az elemi csapás okozta kár 10 millió dollár. Eddig 100 földlökést éreztek s még fokozta a borzalmakat, hogy a veszély még nem múlt el és újabb vulkánkitörések várhatók. San Vincentet teljesen kiürítették. Eddig 400 halottat húztak ki a romok alól, de ez a szám még meg fog háromszorozódni.

San Vincente-ben az elemi csapás okozta kár 10 millió dollár. Eddig 100 földlökést éreztek s még fokozta a borzalmakat, hogy a veszély még nem múlt el és újabb vulkánkitörések várhatók. San Vincentet teljesen kiürítették. Eddig 400 halottat húztak ki a romok alól, de ez a szám még meg fog háromszorozódni.

Nők a viharban

Európa északi országaiban felárboera engedett lobogók lengenek a hideg, téli szélben. A gyász ezúttal nem kemény, harcedzett férfiak szomorú elmúlását kíséri. Csak két szelid, ismeretlen nő távozott el az élők világából, két igénytelen asszony. Hogy egész országok népe gyászolja őket: ennek oka van. Ez az ok: bizonyos hősiesség, melyben a két nő sokkal többet, sokkal nehezebbet vitt véghez, mint sok, nagyon sok férfi. A két nő akaratán kívül bekerült a világtörténelembe s ezért illik megemlékezni róluk.

... Az egész világot megrázta az a hír, hogy az Északi tengeren elsüllyedt az Isis nevű motorhajó 39 főnyi utasával és személyzetével együtt. Csupán egy hajósinas menekült meg. Őt a „Westerland” nevű Red Star gőzös húzta ki a jég hideg vízből. Az Isis német hajó volt és Hauschild kapitány vezette. Ez a hatvan éves tengerész közismert volt bátorságáról és alaposságáról. Négy esztendővel ezelőtt ő vontatta kikötőbe a Rembrandt nevű tizenhatezer tonnás hajót, mely süllyedőben volt a viharos, nyílt tengeren, úgyhogy régen elhagyta a személyzete. A kapitány jelentős összeget kapott jutalmul és másnap megtörtént a szerencsétlenség: valami elvetemült ember, abban a híszemben, hogy a pénzt megszeresheti, megleste, mikor a kapitány elment hazulról, berontott lakásába, megkötözte a kapitány Katalin nevű feleségét és félholtra verte.

A szerencsétlen asszony nagynehezen felépült sérüléseiből, a kapitány pedig nyugdíjba ment. De Katalin asszony végleges gyógyulására az orvosok tengeri utat ajánlottak. Erre Hauschild egy útra átvette a parancsnokságot az Isis nevű hajón a felesége kedvéért. Soha ennek az embernek baja nem esett a tengeren.

Most elsüllyedt a hajója. Most, mikor beteg asszonyát rendbehozhatta és önmagának jól megérdemelt pihenést juttathatott volna.

A hatóságok nem is tudták, hogy a szerencsétlenül járt hajón utazott Katalin asszony is. Csak most, hogy az Isis hajó roncsait kiemelték és átkutatták, találtak rá a boldogtalan nőre, még pedig a következő helyzetben: Hauschild Katalin a férjével együtt oda volt szíjjazva a hajó hídjához, nyilván azért, mert a rettenetes viharban az utolsó pillanatig férje mellett maradt és vele is ment a biztos halálba. A híd fehér falán kék ceruzával írt következő üzenetet hagyta hátra a szegény nő: „Menekülhetnék, de akivel boldog éveket éltem végig, azt elkísérem a halálba is! Aldom Istent, hogy ezt megengedte nekem, Katalin”.

Németország valamennyi polgára gyászol. Nem az embert, hanem a hőst gyászolja. Vannak még titánok a nők között is — állapítják meg a lapok — nemcsak divatbabok. Ezek a titánok hallgatag anyák és hűséges feleségek!

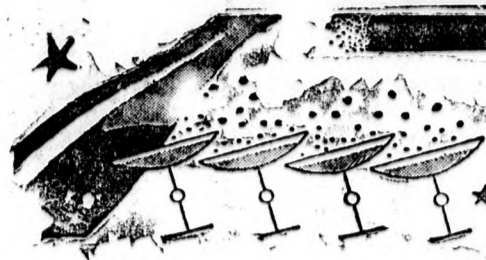
Néhány esztendővel ezelőtt a Horn-expedíció megtalálta Andrée Agoston híres sarkkutatónak és két társának: Nils Strindbergnek és Knut Fränkel mérnöknek. Andrée társainak holttestét a Spitzbergák és a Ferenc József-föld közti Kvitöja-szigeten. Van vagy negyven esztendeje, hogy a három utazó ott aludta örök álmát a sarkvidék jégkriptájában. Andrée 1897 június 11-én indult végzetes felfedező útjára Sas nevű léghajójával és két bator társával, hogy átszálljon az Északi sark fölé. Közben baleset történt és a felfedezők éhen pusztultak a jégmezőkön, holttestüket pedig beborította a hó.

Mindezeidig azt hitte a világ, hogy a léghajóval csak a három férfi utazott. De az évekkel ezelőtt megtalált, összefagyott és vegyi

úton olvashatóvá tett Andrée-féle napló egy negyedik utitársáról is beszél, még pedig nőről, Nils Strindberg svéd természettudós fiatal feleségéről, aki szintén az expedícióval utazott! De, míg a Horn-expedíció kiásta a jég alól a férfiak holttesteit és nagy pompával haza is hozta azokat a Bratwaag nevű hajóval, míg ezeket a svéd nemzet hallatlan gyászpompával siratta, addig Strindbergné még máig is jeletlen hideg jégsírjában pihen a Kvitöja-szigeten... hiszen nem tudtak róla és Strindberg asszony igazán nem vágyott semmiféle tudományos babérokra. A napló szerint az ő tudománya a főzés volt, ezt a munkát végezte a férfiak mellett. Arról is regél a napló, hogy a szegény asszony elsőnek pusztult el, mert társai is éheztek és mindössze néhány jegesmedvecsont maradt elrágnivaló. Strindberg asszony ezekkel a szavakkal írta be a nevét a naplóba és egyúttal a világtörténelembe:

„Látom ezeket a férfiakat napról-napra fogyni és kétségbeesni... mindent elkövetnek, hogy menekülhessünk... de én már tudom, hogy hiába. Most, hogy a tábori konyhából elfogyott a megfőzni való anyag: szellemi táplálékkal igyekszem a férfiak szolgálatára lenni. Sokat beszélnek nekik Istenről és az Ő végtelen irgalmáról. Szerettem az életet, mert férjem mellett mindig boldog voltam. De most sem vagyok boldogtalan. Mert velem, kar a karban, távozunk egy szebb világba... ahol nincsen jég és hó és vihar...”

Mikor a svédok rádöbbentek arra, hogy ott a fehér messzeségben még egy jég-sír domborul: azonnal megszervezték újabb expedíciójukat és az már útban is van Kvitöja-szigete felé. S néhány hét múlva hazatér a halott asszony, akiről senki sem tudja, hogy akarat ellenére rekordot tart: ilyen földrajzi magasságokban nő még nem járt, mióta a világ

ÜNNEPÉLYEKEN A JÓKEDV — FORRÁSA!

M O T T Ó

PEZSGÓ ÉS BOROK

Hivatalos törvénytervezet a közhasznú munkaszolgálatról

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter benyújtotta a kamarához a közhasznú munkákról szóló törvényjavaslatot. A tervezet szerint a katonai előképzésben részesülő ifjakat ezután közmunkákra is felhasználják. A törvénytervezet szerint ez hozzá fog járulni a különböző társadalmi rétegek összefogásához és a fiatalok neveléséhez. E célból közmunkahivatalt állítanak fel. A munka tartama nem lehet több 30 napnál egy esztendőben. Húsz évnél idősebb ifjakat csak önkéntes jelentkezés esetén hívnak be. A közhasznú-munkahivatal a munkaügyi minisztérium mellett fog működni és vezetőjét a munkaügyi- és a nemzetvédelmi miniszter közös javaslatára nevezik ki.

A második fejezet a közhasznú munka rendezésével foglalkozik. Az ifjakra tartalékos tisztek és az előképzésben segítő vezetők fognak felügyelni. Munkájuk többféle lehet: utak és vasutak javítása, építése, vagy jókarban tartása, folyók szabályozása, mocsarak lecsapolása, vízvezeték-csövek elhelyezése, a növényi kártevők elleni küzdelem, lakhelyek felépítése, a Turista Hivatal által megjelölt fürdőhelyek karbantartása és szépítése, nemzetvédelmi ténykedések, temetők rendezése, hősi szobrok, vagy történelmi emlékművek felügyelete.

Az ifjakat rendszeresen abban a faluban vagy városban fogják elhelyezni, ahová valók, otthon is lakhatnak és tudásuknak, vallamint képzettségüknek megfelelő munkára fogják felhasználni őket. A községek és megyék vezetőségének minden év októberéig kész tervet kell beterveznie a közhasznú munka hivatalához. Azoknak az állami, megyei és községi vezetőségeknek, akiknek az előterjesztést elfogadták, megfelelő orvosi felügyeletről, élelmezésről és lakásról kell gondoskodni az ifjak számára és ezeket a kiadásokat költ-

ségvetésükbe is fel kell venniük. Ugyazintén a munkaügyi miniszter költségvetésébe is megfelelő összeget vesznek fel a rendezés költségeire. A javaslat 27. cikkelyében szigorú büntetést is tartalmaz a törvény megsértőivel szemben.

Megtiltja mindenkorú és rendű emberek együttes tábori munkáját, ha azt nem az állam rendezi. A kihágókat 1—3 évig terjedő fogházzal büntetik. Megtiltja az ifjaknak a politikai pártok munkatáborában való részvételt is és itt 5—30 napi fogházat és a középiskolai illetve egyetemi tanulmányoktól való egyévi eltillást von maga után. Azokkal az ifjakkal szemben, akik nem jelennek meg a behívásra, vagy idő előtt elhagyják a táborokat, a katonai előképzés törvényét alkalmazzák. A közhasznú munkákon való részvétel azonban igen előnyös, mivel teljes előképzésnek számít és az ifjak a katonai előképzés összes jogait élvezni fogják.

A szudéta-németek válaszoltak Krofta külügyminiszternek

A régi ausztriai nemzetiségi jogok visszaállításával lehetőnek mondják a cseh-német kibékülést

Prágából jelentik: Krofta külügyminiszter karlsbadi előadásáról már részletes közléseket adtunk. Az előadás a csehszlovákiai népkisebbségek kérdésének, különösen a szudéta-németek problémájának a megoldási módjával foglalkozott. Az előadás széles körben feltűnést keltett s a nemzetközi politikai körökben más országokban is élénken foglalkoztatja.

A szudéta-németek pártja részéről Pfragner szenátor már meg is kezdte a válaszadást a külügyminiszter előadására. A szenátor a prágai szenátus egyik legutóbbi ülésén először is azt mondta, hogy elég volt már a csehszlovákiai német kérdésben az elméleti tájékozódás. Most már a tetteknek kell következniük.

A szónok aztán azt fejtegette, hogy amikor a külügyminiszter a német népkisebbség

életét az állam szempontjából is fontosnak nyilvánította, akkor a német és cseh nép közötti megegyezés elvi alapját is megjelölte.

Ezen az alapon ki kell küszöbölni azokat a mesterkélnt intézkedéseket, amelyek a csehszlovákiai német népvidekek gazdasági egységét szétzilálják. Ha az állam megköveteli az államhatárok érintetlenségét, akkor a szudéta-németek is hasonló joggal megkövetelhetik, hogy az államhatáron belül az ő nyelvhatáruk is érintetlen maradjon.

A szenátor még elsorolta, hogy mik a német—cseh probléma megoldásának előfeltételei. Első: a „statusquo ante“, vagyis a régi Ausztriában megvolt népvideki önkormányzat helyreállítása. Második: minden kulturális, gazdasági és társadalmi testületben nemzetiségi osztályok létesítése. Harmadik: korlátlan szabadság az ország minden népe számára, hogy a maguk erejéből és maguk eszközeivel létrehozott intézményeiket maguk irányíthassák, s azok csehsztés alá ne vétessenek.

Csehszlovákiában vörös népfront alakul

A szociáldemokraták feladták a kommunisták elleni álláspontjukat

Prágából jelentik: A csehszlovákiai népfront megalakulása most már csak rövid idő kérdése. Eddig a szociáldemokraták visszatartottak minden olyan természetű közeledést, mely a kommunistákkal való egyesülésre vezethetett volna. Most azonban a szociáldemokraták szakszervezetek a pártvezetőség megkerülésével tárgyalásokat kezdtek a kommunistákkal s előreláthatólag február 6-án már hivatalosan kimondják a cseh népfront megalakulását.

SAJTÓPÖR TROZKIJ ÉS A CSEH KOMMUNISTÁK KÖZÖTT

Prágából jelentik: A törvény hétfőn kezdte meg annak a sajtópörnek a tárgyalását, melyet Troztkij indított három csehszlovák kommunista lap ellen. Ez a három lap: a *Rothe Fahne*, a *Rudu Pravo* és a *Metzilkov*, mely a Stalin-kormányzat hivatalos felfogása értelmében támadta Troztkij ellenforradalmi irányzatát. Troztkijről azt is állították, hogy a németek

megfizetettjeként dolgozik a mai orosz kormányzat megbuktatásán. Troztkij rágalmozás és becsületsértés miatt bepörölte a lapokat. A bíróság megkísérelte a felek kibékítését, azonban sikertelenül. Tehát az ügyben érdemlegesen megindul a tárgyalás, aminek során mindkét oldalról sok leleplezésre számítanak.

AZ OROSZ VÖRÖS HADSEREG PARANCSNOKAI TANACSKOZTAK, VOROSILOV DICSERTÉ A NŐK HADSEREGÉT

Moszkvából jelentik: Vasárnap a Kremlben Sztalin tanácsadói és összes hadseregparancsnokai tanácskozást tartottak. Vorosilov megnyitó beszédében a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a szovjet női hadseregéről. Elmondta, hogy a parancsnokok feleségei közül nagyon sokat kiképeztek tankvezetővé, pilótává. Azt is hangoztatta, hogy a női csapatok alkotják a szovjet második hadseregét s erre a hadseregére komolyan lehet számítani.

A belgrádi új román követ Pál kormányzó hercegnél

Stojadinovici jugoszláv miniszterelnök vadászvendégségbe jön a Banatba

Belgrádból jelentik: Pál régensherceg hétfőn fogadta kihallgatáson Cadere új belgrádi román követet.

Belgrádból jelentik: A *Politica* azt a hirt közli, hogy Tatarescu román miniszterelnök karácsonykor nagy vadászatot rendez a Banatban. A vadászatra meghívta Stojadinovici jugoszláv miniszterelnököt is, aki elfogadta a meghívást s résztvesz a banati vadászatokon.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak cse-
repesésvágott virágokat, virágaranzs-
mákat a legszebbek legolcsóbb árban
vásárolhat **CZIRA** virágüzletben,
Oradea P. Regina Maria 2

Az angol trónválság váratlan eredménye:

megoldódott az ír kérdés

London, december hó.

Az angol trónválság „szenzáció-része” annyira megragadta a világ közvéleményét, hogy igen kevesen vették észre, lefolyása és megoldása minő történelmi következményekkel járt a British Commonwealth szempontjából. Alig esett szó arról a roppant tűzpróbáról, amelyen a birodalom óriás koncepciójú épülete most átasett s amely a világpolitika jövő fejleményeire beláthatatlan fontossággal bír.

Hisz az angol impérium ma már igazán csak laza szálakkal függ össze s nem egy komoly brit államférfi sóhajta gondolt arra a napra, amikor el fog válni, mily mértékben hajlandók a szabad és egyenlőrangú dominiumok az anyaországot támogatni.

Végre is az angol fajta nem alkot többséget a dominiumokban! Minden optimizmus és az idejében megtett koncessziók hatásában való hit ellenére sok kérdés maradt nyitva, amelyekre kielégítő válaszokat „remélték” az anyaországban. A legveszedelmesebb pont Írország volt. Az írakkal való viszony Anglia történelmének legsötétebb lapjaira íródott. A Zöld Sziget szenvedései a XII. században kezdődtek. 1169-ben az angol-normannok előzőnlőték Írországot, s a Windsori Szerződés szerint (1175) Írthon Anglia „részévé” vált, s adót kellett fizetnie. Ezt a szerződést azonban sohasem tartották be, s az angolok csak Dublin környékének voltak urai. Az 1367-iki Killenny-i Statutumból arra lehet következtetni, hogy az Írországra vándorolt angolok teljesen az őslakosság befolyása alá kerültek, mert ez a decretum megtiltotta az angol-szászoknak, hogy a gaelic nyelvet beszéljék, hogy ír nőket feleségül vehessenek, ír lantosok énekeit hallgassák s gyermekeiket ír családokban neveltesék. De mindez csekélység volt a VIII. Henrik alatt hozott törvényekhez, amelyek megtiltották az íreknek, hogy a pápa Őzsentségének fennhatóságát elfogadják s követelték, hogy az írek még vallásukban is őt, VIII. Henriket ismerjék el legfőbb — sőt egyedüli — uruknak. VI. Edward még a szentmise hallgatását is befiltotta. Mary királynő pedig földjüktől fosztotta meg az íreket s terméketlen vidékekre deportáltatta őket. Erzsébet királynő idején (1558—1603) valóságos hadjáratok dúltak s az angolok kegyetlenségének védelmére csak az hozható fel, hogy félték a spanyoloktól, akiket az írek természet szerűen támogattak, mivel ők is a „heretikus” angolok ellen küzdöttek. De a spanyol Armadának megverése (Howard katolikus admirális vezetése alatt) az írek sorsát is megpecsételte. I. James alatt még rettenetesebb represszió következett:

Igy például hat ulsteri megyéből a szó szoros értelmében kikergették a gaeliket s helyettük skót presbiteriánusokat telepítettek oda.

Az a néhány család, amely ott tudott maradni, ma is hű eredeti hazájához s De Valerának Észak-Írországra való igénye rajtuk alapszik.

Az írek sem maradtak azonban adósok a kegyetlenkedésekben. 1641-ben rettenetes öldöklést rendeztek s ezerszámra mészárolták le a protestáns angolokat. Ebben az időben Angliában ugyanis I. Károly király folytatta Cromwellel nagy harcát, amely az uralkodó mártírhalálával végződött. Természetesen, amint Cromwell rendezte Anglia belügyeit, csapatokat küldött a Zöld Szigetre s 1653-ban ezek „pacifikáltak” az íreket. Mindazokat a családokat, melyek nem tudták bebizonyítani a „parlamentáriusokhoz” való abszolút hűségüket, a Shannon folyón túlra száműzték. Ott a legnagyobb nyomorban tengették életüket.

Az első ír emigráció

A 17-ik század végén II. James, aki híthű katolikus volt, új reményeket támasztott az írekben. Ez az uralkodó azonban összeütközésbe került protestáns alattvalóival s 1690-ben, a boynei csata után elveszítette trónját és hazáját. Ir hívei közül a legkiválóbbaknak az angolok szabad elmeneltét biztosították Franciaországba

Ez volt az ír emigrációnak első hulláma, amely a háború utáni évekig mind nagyobb és nagyobb számarányokban folytatódott.

Jól is jártak azok az írek, akik elhagyták hazájukat. Mert, ami ott a 18-ik század folyamán lejátszódott, minden képzeletet felülmúl kegyetlenségben és céltudatos rombolásban. Írországot ugyanis teljesen az angol érdekeknek rendelték alá.

Tönkretették virágzó gyapjúiparát, megtiltották üvegyártmányainak exportját, paralizálták az ír hajózást és kereskedelmet az úgynevezett „Navigation Act”-el, amely törvényileg tiltotta, hogy angol árut másban, mint angol hajóban szállítsanak.

Ir embernek nem lehetett fegyvere. Az ír katolikusnak nem volt választójoga, nem volt megválasztható, nem szolgálhatott a hadseregben s nem léphetett állami szolgálatba. A protestánsok bármikor eltulajdoníthatták az ír katolikusok lovát 5 fontért, — bármennyit ért is a ló. Kikergettek az országból minden katolikus papot. Csak néhány maradhatott meg, de annak is állandó veszélyben forgott az élete. S mindezeknek az üldözéseknek ellenére sem lanyhult az ír nép lelkes kitartása, hite és nyelve mellett.

A XIX. század folyamán a legmesszebb látó angol politikusok megkísérelték az ír kérdés megoldását. Pitt keresztülvitte Anglia és Írország unióját, amely bizonyos kedvezményeket biztosított az írek számára.

1820-ben visszavonták a katolikusellenes törvények nagy részét, de gazdasági szempontból Írország tovább is elnyomás alatt nyögött.

1845-ben, amikor a krumplitermes, — amely az írek fő tápszere volt, — elrothadt, 500.000 ember éhen veszett egymillió Amerikába vándorolt ki. 1846 és 1851 között az ír lakosság 8.5 millióról 6.5 millióra csökkent. 1871-ben már csak 4 millió volt, 1926-ban pedig 2.97 millió...

A botrányos ír viszonyok a XIX. század második felében már az angol közvéleményt is bántani kezdték. Ezért először az anglikán egyház kiváltságos pozícióját szüntették meg.

1870 és 1903 között sorozatos törvények az ír bérlőknek és farmereknek megadták a módot, hogy földjeiket állami támogatással visszavásárolják s

Ut a teljes függetlenségig

Eamon de Valera egymásután szakította szét az Írországot Angliához kapcsoló szálakat. Igazságszolgáltatásban, a király vétőjogának eltörlésével, a korona szankcionálási jogának eltörlésével, stb. minden téren lépésről-lépésre megvalósította az írek régi álmát: a végleges és abszolút függetlenség megteremtését.

Ennek legutolsó állomása új alkotmánytörvény, hogy Írország a jövőben csak formailag ismeri el az angol király fennhatóságát, nem enged azonban többé beleszólást belügyeibe s megszüntette a király eddigi képviselőjének, az írországi főkormányzónak a tisztségét.

Senki sem tudja, hol és mikor fog ez a harc megállni, milyen nagy és megrázó alkotmányos viták fognak még keletkezni. S bár ezt nem szívesen mondták ki az angol politikusok: vajjon nem fogja-e De Valera Írországot egy szép napon nyitni és visszavonhatatlanul kiszakítani a birodalomból? Hisz a West-

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapjú fonalak és felvető anyagok, mintázott és festett szakszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szövedőben szerezhethők be. Strada Vlahuta 4. szám, az udvarban.

1914-ben a föld kétharmada ismét ir kézben volt.

De az angolok mégsem tudták megadni az íreknek azt, amire a legjobban vágytak: autonómiájukat. A híres Home Rule-t, 1886, 1893 és 1912-ben ismétellen ilyen irányú törvénytervezetet nyújtott be a liberális kormány, de a konzervatív Lordok Házának ellenállásán mindannyiszor megbukott a javaslat.

Akinek megkegyelmeztek

A világháború alatt az írek nagy többsége bámulatraméltó lojalitással küzdött az angolokkal egy sorban. Heroizmusuk és önfeláldozásuk mélyeséges benyomást tett az angol közvéleményre. Csak egy kis csoport nem volt hajlandó az angolellenes gyűlöletet feladni. Ezek 1916 húsvétjakor összeesküvést rendeztek s német segítséggel Anglia ellen fordultak. Kísérletük teljes csődöt mondott. Valamennyi kezdeményezőt lefoglalt. Tizenkilencen voltak, — egyik ezek között egy Amerikában született, félig spanyol származású matematika tanár: Eamon De Valera. Mindannyiukat halálra ítélték s naponta kétfőt végeztek ki közülük. A tizenhatodiknak megkegyelmeztek: ez éppen De Valera volt. Ettől a pillanattól kezdve ő lett Írország nemzeti hőse.

A háború végén Lloyd George minden erejével azon volt, hogy az ír kérdést megoldja. De minden jóindulata ellenére 1921-ig folytatódott a csatározások, amelyekben sok ezer ártatlan ember vesztette életét mindkét részről. A végén az angol katonaság már alig volt hajlandó a parancsnoknak engedelmességni, hisz szörnyű volt embervásárlatot rendezni írekre. 1921-ben végre megtörtént a kibékülés.

Azok, akik még néhány nappal azelőtt forradalmárok voltak, hirtelen egyenrangú tárgyaló felekként ültek le a Downing streeti miniszterelnöki palotában.

Winston Churchill is igen kiváló szerepet játszott ezekben a tárgyalásokban.

Az írek egy része — azok, akik a „véres húsvét hétfőn” örök bosszút esküdtek — sohasem fogadták el ezt a szerződést. Ezek azt állították, hogy Crosgave és társai, akik aláírták a megegyezést, árulók és hitehagyott angol bérencék. Ők nem békülni akartak az angolokkal, hanem örökre elszakadni tőlük. S megindult az agitáció, az összeesküvés, a hajszja, a vérbosszú — az árulók ellen, 1932-ig Cosgrave és társai Írország számára elérték mindazt, amit Nagybritannia valamennyi dominiumának megadott. Vagyis a teljes egyenlőséget. S a történelem folyamán először — az angol közvélemény óriás többsége a legbarátságosabb módon nyújtotta kezét az íreknek s belátva a mult rettenetes hibáit, szerették volna a jövőt igazságos és tisztességes bázisra építeni. De most már az írek nagy része nem volt hajlandó a kinyújtott békejobbot elfogadni. 1932-ben pedig a választások De Valerának és társainak végre-valahára meghozták a többséget.

ministeri Statutum értelmében még is tehette volna! Nem is jelentett volna nagy változást a jelen helyzettel szemben.

Azonban igen kérdéses volt, vajjon ez a lépés nem vezetett volna-e a brit birodalom keretén belül — végzetes következményekre...

Angliában senki sem beszélt szívesen az ír kérdéstről az utolsó évek folyamán. Mindenki kerülte ezt a „kényes” problémát. A beavatottak arról suttogtak, hogy Mr. Eden tárgyal De Valerával, — de biztosat nem tudtak, — csak reméltek. S ime, mult pénteken, 1936 december 11-én megtörtént a kibontakozás. Oly csendesén, oly nyugodtan, hogy alig vette észre valaki. Eamon De Valera betérjesztett egy törvénytervezetet VIII. Edward lemondása alkalmából, amely

elismeri VI. György trónralépését s ezentúl nyilván elismeri a korona autoritását külpolitikai relációkban, ir belügyekben azonban nem.

Tehát annál a kitünő alkalomnál, amikor Írország megszabadulhatott volna az angol kapcsolatoktól s elsőrendű magyarázattal is rendelkezett. De Valera megállt s a brit birodalomból való kiválás helyett — rendezte az angol-ír viszonyt. Igaz, valamivel többet, valamivel nagyobb függetlenséget biztosított népének, mint a többi dominium — de erre meg is van a joga. Végre is Írország nem volt ko-

lónia, hanem nagymultú ország, amely történelmi és kulturális szerepet játszott Európában, mielőtt még a mai Anglia létezett volna. Ezen az alapon bizonyos „előjogai” vannak. Ezeknek De Valera most érvényét szerzett.

Az angol trón válsága után a British Commonwealth of Nations bámulatraméltó egységgel és összefogással áll a világgal szemben. Minden lánconak megvan a „leggyengébb” szeme. Az angol impériumban ez a láncon szem a Zöld Sziget volt. Ma ez a pont átalakult s hihetetlenül megerősödött. Ha Edward exkirály akarta volna, akkor sem tehetett volna hazájának nagyobb szolgálatot annál, hogy az íreknek alkalmat nyújtott a brit birodalommal való relációknak tisztázására. Hogy más országok ambícióitól való félelem mennyiben járult De Valera elhatározásához, az más kérdés.

A lényeg az, hogy az ir kérdés végre megoldódott — s még hozzá vérontás nélkül.

Az angol trónválságnak ez a legnagyobb szerűbb realpolitikai eredménye.

Listowel Judit.

Nem létezik Aspirin tableta

BAYER

Bayer kereset nélkül

ASPIRIN

Madridból Franciaországba akarják átmenteni az 5-14 éves gyermekeket

Oviedo körül is kiújultak a harcok. — Új nemzetközi bonyodalmak a beavatkozás miatt

Novocarnaréból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok Escorialt teljesen körülférték, s ennek az erődnek az elfoglalása rövidesen megtörténik. Ezzel az észak felől ostromló nemzeti csapatok előtt teljesen szabad lesz az út Madrid felé.

Oviedo környékén ismét kiújultak a harcok és a leghévesebben folynak. A repülő bombái felrobbantották az oviedói fegyvergyárat.

Londonból jelentik: A felkelők erős tüzéségi és repülő bombázásának következtében Madrid védelmi bizottsága felhívást intézett a

főváros lakosságához, amelyben közölte, hogy Franciaország felajánlotta vendégszeretét az 5 és 14 év közötti spanyol gyermekeknek Franciaország alkalmat nyújt arra, hogy a Madridban lévő gyermekek elmeneküljenek és a menekült gyermekeket a spanyol népjóléti minisztérium felügyelete alatt a legjobb ellátásban részesítik. A védelmi bizottság annak a reményének ad kifejezést, hogy a madridi anyák legyőzik érzelmeiket és módot adnak arra, hogy a gyermekek a veszélyből megmeneküljenek és Franciaországban találjanak menedéket.

A szovjet megtorlást akar a „Komszomol” nevű orosz hajó elsüllyesztése miatt

Londonból jelentik: Maiszky orosz nagykövet hétfőn megjelent az angol külügyminisztériumban. Eddigi értesülések szerint a látogatás a „Komszomol” elsüllyesztése ügyével áll kapcsolatban. Szovjet-Oroszország az elsüllyesztése miatt megtorlást kíván alkalmazni, de ezt előbb a londoni benemavatkozási bizottsággal is meg akarja tárgyalni. Maiszky nagykövet erről folytatott megbeszéléseket.

A diplomáciai körökben nyugtalanság támadt ez ügy miatt. A sajtó is ekként tárgyalja. A Daily Herald (munkáspárti lap) szerint az eset rendkívül súlyos és minden valószínűség szerint a Szovjet megfelelő retor-

zióval fog élni, mert nem tűrheti, hogy Franco tábornok hadihajói minden következmények nélkül elsüllyeszthessenek orosz kereskedelmi gőzösöket. Ha ugyanis a nemzetiek cselekedete megtorlás nélkül marad, úgy vérszemét kap-

Nagy felfordulás a francia repülőgépcsempészésről adott leleplezés miatt

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris leleplezése a repülőgépcsempészésről óriási politikai botrányra kezd tárnadni. A politikai kö-

nának és a jövőben egymás után megismétlődnek ezek a támadások.

Párizsból jelentik: A Havas-iroda moszkvai jelentése szerint a „Komszomol” nevű orosz hajó, amelyet a spanyol nemzetiek elsüllyesztettek, mangánt szállított, még pedig nem spanyolországi, hanem belgiumi rendeltetéssel. Ezért politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a spanyol cirkálók cselekedete nem volt indokolt. A szovjet-kormány tanácskozásokat folytat a súlyos incidensről, valamint azokról a lépésekről, amelyeket ezzel kapcsolatban fogantatosítani kíván.

FRANCIA HADICSEMPÉSZÉS VALENCIÁBA.

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris leleplezéséknél közli, hogy a francia légügyi miniszter december hó folyamán gépfegyverrel felszerelt több harci repülőgépet küldött Spanyolországba. A repülőgépeket a valenciai kormány számára csempészték át.

ANGOL PARLAMENTI BIZOTTSÁG A FRANCO TÁBORNOK KORMÁNYZATA ALATTI SPANYOL TERÜLETEKEN.

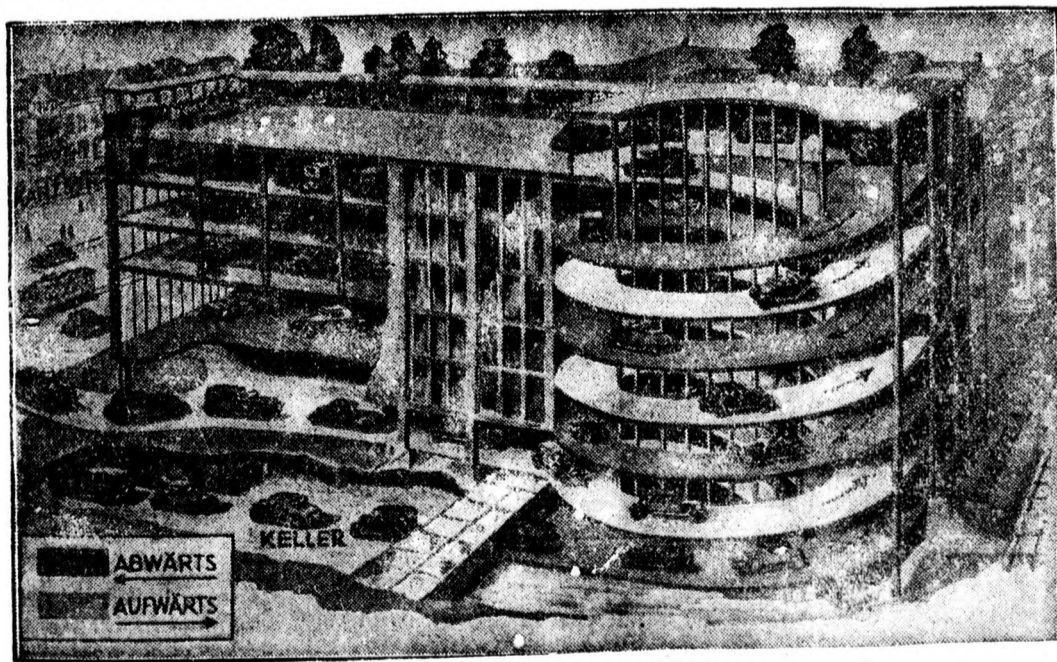
Londonból jelentik: Az előbbi angol parlamenti küldöttség után, mely a vörös Spanyolország területén tartott helyszíni vizsgálatot, most egy másik parlamenti bizottság a Franco tábornok kormányzata alatti Spanyolországot utazta végig. Az újabb parlamenti bizottság tagjai nyilatkoztak a Times toledói tudósítójának, hogy rendkívüli benyomást tett rájuk az a rend, amely ott uralkodik. Ezzel szemben a kormány-hadsereg által birtokolt tartományokban a terror elviselhetetlen.

rők véleménye szerint az ügy a kormány bukására is vezethet. A helyzet komolyságát jelzi, hogy hétfőn a késő éjszakai órákban a honvédelmi legfőbb tanács is ülésre jött össze, s ezzel a hírlapi közléssel foglalkozott. A honvédelmi tanács követelte Blum miniszterelnöktől, hogy adjon ki hivatalos cáfolatot az Echo de Paris közlésére, s a lap ellen indíttassa meg a sajtópört.

Az Echo de Paris a kormány által kiadott cáfolattal szemben is megismétli és fenntartja a repülőgépcsempészetről adott leleplezését. Ebben súlyos állítás az, hogy maga a légügyi miniszter intézkedett a csempészet végrehajtására. Azonkívül olyan új típusú repülőgépet küldöttek el, aminek megszerkesztése teljesen hadititok volt. Ebből a gépből eddig még csak egyetlen példány készült, s ezt küldötték el a valenciai kormánynak. A lap végül azt kérdezi, hogy vajon meddig fognak tartani azok a viccek, amiket a Blum-kormány az olyan cáfolatokkal csinál, amilyent ebben az ügyben is kiadott.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Csendes, ködös idő, a hegyekben napsütés. Eső várható, de havazás nem lesz. A hőmérséklet nem változik.

Európa legnagyobb autógaragea.

Berlinben akarják felépíteni Európa első emeletes autógarázsát. A képen látható ennek a garázsnak a keresztmetszete s jól látható, hogy az autó minden külső beavatkozás nélkül jut fel egészen a felső emeletre.

VLADIVOSZTOK

az orosz és japán érdekek ütközőpontja

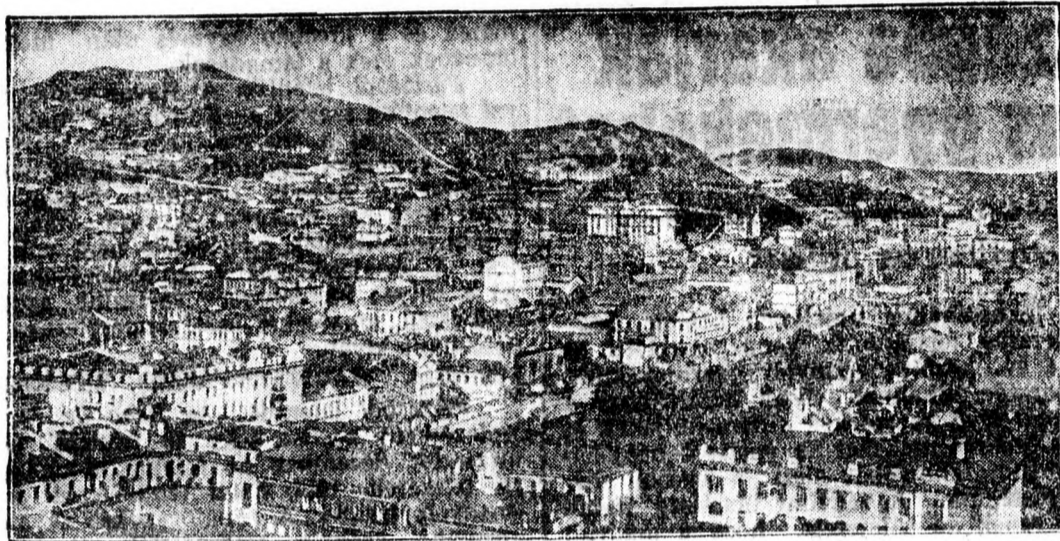
Az „Aranyszarv” körül szuronyok erdeje nő

A világháború kitöréséig nem igen érdekelte a közép-európai polgárt Vladivosztk. De amikor tizenhét évvel ezelőtt az első fegyverszakhamar elindították Szibéria felé az oroszok a fogolytranszportokat, egyszerre érdekelni kezdte a hinterland embereit is a Bajkál-tó környéke (amelyről orosz írók novelláiban olvastunk megható történeteket). Irkutzk és Vladivosztk — ez a távoli határállomás, amely később a hadifoglyok életében olyan jelentős szerephez jutott.

Vladivosztk most ismét élénken érdekel-

ség után az oroszok vették ismét birtokba. Azonban a japánok ezután sem mondtak le arról a régi tervükről, hogy Mandzsuriában terjeszkedjenek s a szibériai természeti kincseket kihasználják.

Japán és Oroszország között 1895 óta kiélezett a helyzet. Ekkor fejeződött be japán diadallal a kínai-japán háború s Japán Formosa szigete mellett a Kóreára való befolyást is megszerezte s nagyhatalommá lett Kelet-Ázsiában, amivel Oroszország féltékenységét hívta ki, úgyhogy Japán kénytelen volt a szí-

Vladivosztk látkepe.

heti az európaiakat is. Ezen a ponton ütköznek össze az orosz és japán érdekek s a transzszibériai vasútvonalon orosz kantonavonatok robognak s magán az óriási, befagyott Bajkál-tavon orosz pikásezredek trappolnak Vladivosztk és a mandzsuri határ felé.

Hogyan lett Vladivosztk, ez az egykor jelentéktelen kis tengerparti városka az orosz és japán érdekek ütközőpontja, annak igen érdekes története van.

Vladivosztkot alig hetven éve alapították, 1860-ban. Már akkor fontos kikötője volt Kelet-Oroszországnak és csakhamar igazi gyarmatváros jellegét öltötte. Az Amur folyó és az Aranyszarv között jelentős pont, az irkutzk-vladivosztki fontos vasútvonal végállomása. Az oroszok mint a természettől szabadon tartott kikötőt alapították, azonban hosszú időn át csak jégtörőkkel tudták szabadon tartani. Régen csupa fából épült háza volt, de újabban modern stílusban fejlődött s emeletes palotával fővárosias látkepet nyújt. Az oroszok keleti katonai öröklomása s bár hadikikötő jellegét a háború után megszüntették, kereskedelmi jellege annál jelentékenyebb, mert Baku mellett itt özönlik a gyarmatú Oroszországba.

Az orosz forradalom után a japánok szállták meg és 1917-től 1922-ig voltak Vladivosztk urai. Ekkor a Japánnal kötött egyez-

monoszeki béke revíziójába is belemenni, ami Japánban nagy elégedetlenséget keltett. Ez vezetett azután az 1904-ben kitört orosz-japán háborúra, amelyben Port Artur bevételével jelentős mandzsuri sikerekhez érttek a japánok. Csuzimánál tönkrevették a híres baltitengeri orosz flottát, s a megalázott Oroszország Amerika közvetítésével volt kénytelen békét kötni Portsmouthban. E békekötés után

Oroszország kiűrtette Mandzsuriát, de azóta is állandó maradt a viszály Japán és Oroszország között s most a kínai lázadás miatt ez az ellentét a végsőkig kiélesedett.

Hogy a Távol-Keleten most miképp dől el a harc — egyelőre kiszámíthatatlan. (h.)

Csak karácsonyra külföldi karácsonya-diszkek

nagy választékban darabja 5-6 lei. 1 doboz karácsonyi gyertya 24 lei, vagy 40 drb 16 lei. Csillagszóró 1 doboz 6 lei, szines gyertyatartók 10 drb 9 lei, 140 drb karácsonyfára való csokoládédíszek, arany, ezüst és briliáns csomagolásban 110 leitől. 1 liter Jamaika ananász tearum 64 lei, félliter 32 lei. Likörök mindenféle ízben rendkívül olcsó árért. 1 kiló dióbél 50 lei, arany mazsola 10 deka 8 lei. Motorüzemű mákdarálás, főzőcsokoládé 1 óriás blokk 8 lei. Kérem kirakataimat és áruimat figyelni.

ASZÓDI, Sas-palota

Gyerekek az ütközön

Maszatos, rongyos ruhájú emberpalánta kapaszkodott fel a villamos pótkocsijának ütközőjére, erre a mindenkor maszatos, rongyos ruhájú gyerekek számára „fenntartott” utazási „lehetőségre”. A pöttömnyi kis fickó még — gyakorlatlan Uj fiú a villamosütköző régi, ki-próbált és megedzett suhanc vendégei és notórius, nevelhetetlen igénylői között. Félve, rettegve figyelt: észrevették-e a merészségét, a jelenlétét, a „potyautasok” hivatalos megfigyelés alatt álló trónusán.

Büntársai is akadnak. A villamos legitím, fizető utasai között. Férfiak, nők — elegánsak, szerények, összeheszlés nélkül, valami mélyéges, résztvevő, meleg együttérzéssel a kis potyautas iránt — „falaznak”. Talán legelőbb nem is ismerik ezt a tolvajnyelvi műsót: falazás. De a lényegét sem. Egészen más ez: vigyázni egy maszatos, rongyos ruhájú kisgyerekre, aki öntudatlan merészséggel, meg-gondolatlan szabadossággal ül az ütközön. És kockára teszi az ő rövidke, tapasztalatlan kis életét... Vigyázni reá, nehogy megijedjen, le-essen, a kerekek alá kerüljön...

Az utasok elállják az ablakot, hogy a kalauz argusszeme elől elrejtse az ütközőt és lovagját. A napi gondokban győtrődő, szenvedésben elfáult emberek arca megenyhül, a kemény vonások ellágyulnak, a ráncok elsimulnak: a mogorva ember is mosolyog. Jóságos, meleg szemmel tekint a kis potyautasra, a féltéken, villamosütközön meghúzódo kis senkiúrra és a gyermek is szinte könnyes szemekkel, hálás tekintettel pillant fel az ő számára a bőség, a jólét, a felelősség képviselőire, akik megfizetett jeggyel, nem félve, nem rettegve, utaznak a villamos szétől, esőtől, hóléltől védett belsejében...

A villamos robot, megállót megálló után hagy el és a kis emberfióka most már felszabadult, megkönnyebbült szívvel nyargal az ütközön... Ám a kegyetlen sors nem hagy boldogságot, egy cseppnyi kis megnyugást a kisember szívében. A robotó villamos megáll. A kalauz, az ellenőr szigorú tekintetét respektálva, már ugrik és — lefűleli a kis potyautast.

A szurtos kisfiú szeme könnybe lábad. Nem zokog, nem kiáltoz, csak a könnyei hullanak csendesen, hangtalanul. Bánatos szeméből csak úgy patakzik a könny zápora. Mi lesz vele?... Rendőrségre viszik, megszigorítják — talán — buggyan ki a rémület a lelkéből — talán még meg is verik? És még a szüleit is, a nyomorgó, nincstelen, munkanélküli szüleit is megbüntetik...

A kalauz komolysággal tartja markában a kis emberke szakadozott kabátjának gallérját. Megfeddi: azahogy csak a szavak fedők, súlyosak, figyelmeztetőek, de a hangja lágy, meleg, megértő. Csak hivatalból, kötelességből haragszik az emberekre, aki az ütközön utazott... A lelkéből szeretet sugároz a kis rosszasa felé, aki nem tudja még felérni ésszel, hogy micsoda veszedelem a villamos-ütközön utazni...

A villamos még áll, az ellenőr látva, hogy a kalauz teljesíti kötelességét, csendesen elballag. Az utasok mintha csak a kis szurtos helyében lennének, szinte félve várják a törtenendőköt. Mintha csak őket büntethetnék meg ezért az ütköző-lovaglásért.

A kalauz hangja most már szigorúan cseng: — Fiam, ne tedd máskor... És a kisfiú még mindig könnyes szemmel ígéri, hogy soha-soha többet, kalauz bácsi... — és fut... fut... talán — a következő villamosig, hogy elfoglalja, ha ugyan még szabad, az ütközőt. Nem rosszabból, még csak csínytevésből sem, de sietni kell, — sietni haza az édesanyához, aki kódorgó fiát épp olyan szívzorongó szeretettel várja, mintha... — mintha csak villamosjeggyel, megfizetett villamosjeggyel igyekeznék, sietne haza ölelő karjába...

Papp András.

SIKOWSZKI, A GANGSZTER, ELHAGYJA BUCURESTIT. Bucurestiből jelentik: Sikowszki, a dús gazdag amerikai gangszter elhatározta, hogy elutazik az országból, mert nem bírja elviselni a kíváncsiskodók tolokodását és a rendőrség zaklatását. Sikowszki keletre utazik, de nem egyedül, hanem Jenny Cárjan társaságában, akit Bucurestiben ismert meg.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés feljlesztési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Képviseletet nem örvényes és nem adunk vissza.
 Csak a választásbizottság magánleveleire válaszolunk.

A PÁPA KARÁCSONYI RÁDIÓSZÓZATA.
 Rómából jelentik: XI. Pius pápa hétfőn magához kérte a vatikáni rádióállomás igazgatóját, akivel hosszabb eszmecsere folytatott. A pápa a beszélgetés után kijelentette környezetének, hogy gyengélkedése miatt ebben az évben nem mondja el a bibornokok kollégiumában szokásos karácsonyi allocúcióját, hanem ehelyett dolgozószobájából intéz karácsonyi szótart a rádióon keresztül a világ népeire. A rádió igazgatójával a karácsonyi beszéd közvetítésének technikai részleteit beszélte meg. XI. Pius környezete úgy tudja, hogy a Szentatya karácsonyi rádióbeszéde egyúttal felöleli az összes időszerű nemzetközi kérdéseket. Különös jelentőséget nyer a pápa beszéde azáltal is, hogy a spanyol ügyben őt kérték fel békeközvetítésre. A karácsonyi beszéd éppen ezért a világbéke testvéries összefogása által való megteremtésére óhajt utmutatást adni.

Mihail Negura szövetségi miniszter Clujon.
 Clujról jelentik: Hétfőn reggel a bucuresti gyorsal Clujra érkezett Mihail Negura szövetségi miniszter, akit az államon Bucoveanu képviselő, a munkakamara volt elnöke és Simu alprefektus vártak. A miniszter a clujmezei szövetségi intézményeket jött meglátogatni. Délután meglátogatta az apahidai Népbankot és fogyasztási szövetséget, valamint az ezek által létesített kórházat. Délután folyamán Gilaura utazott ki, ahol a „Motul” fűrészfűrész- és fatermelő szövetséget nyitotta meg. Ugyancsak ellátogatót a gilauri fogyasztási szövetségbe, amely a miniszter látogatása alkalmából hat vagyon kukoricát osztott ki a szegények között, míg a szövetséget munkásainak fejenként két kgr. cukrot, 5 kg. lisztet és 1 kgr. rizset ajándékozott. A miniszter miután a hivatalos szemlé befejeződött, visszatért Clujra, ahol vacsorát adott a tiszteletre, majd az esti vonattal visszautazott a fővárosba.

UJ C. ESPERESEK AZ ORADEAI EGYHÁZMEGYÉBEN. Oradea. Saját tud. Fiedler István satumare-oradeai megyéspüspök az oradeai egyházmegye két érdemes lelképítőjét, Nemes István diosig-i és Perpék János selecea-i plébánosokat c. esperesekké nevezte ki.

Hócipő, Sárcipő, Divatpapucs
Női, férfi, gyermek-cipők
 dus választékban

karácsonyra legolcsóbb

MUHARY
 gyári lerakatban
 Bulevardul Regele Ferdinand 9.
 Hangya tagok jutányosan és részletfizetésre vásárolhatnak

Ne okozzon gondot Onnek a karácsonyi bevásárlás!

Fáradjon be a

CORSO illatszertárba

Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand, Banca Româneascăval szemben a sarkon, ahol biztosan kedvére való ajándékot talál olcsó árakon.

EZERSZÁMRA LÖTTÉK A VADAT A KIRÁLYI VADÁSZATON. Bucurestiből jelentik: A „Tempo” tudni véli, hogy a legutóbbi napokban Ardealban tartott királyi vadászat során az uralkodó és meghívottjai 425 fácánt, 1370 nyulat, 21 szalonkát, három rókát és két nagy gyöngytyúkot lőttek. A vadászatot az uralkodón és Mihály vajdán kívül Dinu Bratianu, Ion Bratianu, Dan Bratianu, Istrate Micescu, Cipăianu, Banilă, Lahovary, Bejan professzor, Al. Nasta, stb. vettek részt.

Hol tölti a karácsonyt az új angol király. Londonból jelentik: VI. György angol király családjával együtt Sandringhambe utazik és ott tölti a karácsonyi ünnepeket.

A „Szívek harca” kiadóját áttették a határon Budapestől jelentik: Tegnap este Oradea mellett a határon áttették Hercz Márton bucuresti könyvkiadót. Hercz Márton esete ismeretes a romániai olvasóközönség előtt. Az éal-mes bucuresti könyvkereskedő volt az, aki körülbelül tíz évvel ezelőtt megjelentette és több millió példányban dobta piacra a „Szívek harca” című füzetes ponyvaregényt. A Szívek harca vetette meg a Hercz vagon alapját és Herczék csakhamar föltűntek Románia városiban saját autókön. Legutóbb a bucuresti Hercz könyvvállalat az orosz napilapok és folyóiratok árusításával foglalkozott. Eközben a szociális oylan tapasztalatokra tett szert, hogy a Hercz kiadóállalat pincéjében nagymennyiségű szovjet-propagandairat is fel van halmozva. Eljárás indult Hercz Márton ellen, akinek üzletét lezárták és hatóságilag lepecsételték. Az eljárás folyamán megállapították, hogy a cégalapító Hercz Ignác megszerezte a román állampolgárságot, de Hercz Márton, aki abban az időben 36 éves volt, nem kért külön állampolgárságot. Amár Bucurestiben született, mint nagykorú, automatikusan nem örökölhette apja állampolgárságát. Hercz Mártont a belügyminiszter kiutasította Romániából és a kiutasítási rendelkeznek tegnap szereztek érvényt, amikor is csendőri kísérettel a milliomas könyvkiadót áttették a határon.

Rendelet a karácsonyi munkaszünetről

(Oradea.) A rendőrség tegnap kapta meg a közmunkügyi minisztérium rendeletét a karácsonyi ünnepek rendjéről. E szerint:

1. Csütörtök este, karácsony előestéjén minden zene, látványossági előadás tilos.
2. December 26-án, karácsony másodnapján a borbélyok nyitva tarthatnak déli 12 óráig, de az első és harmadik napon kötelesek zárva tartani.
3. December 27-én az élelmiszer-üzletek, bodegák déli 12 óráig tarthatnak nyitva.
4. Az összes üzletek, vállalatok december 25, 26 és 27-ik napján szigorított munkaszünetet tartanak.

Életfogytiglani fegyházra ítélte a törvényszék a méregkeverő asszonyokat

Timișoara. Saját tud. A törvényszék kiegészített hármass tanácsa kedden délben hirdetett ítéletet a nagy méregkeverési ügyben, miután megállapították, hogy ebben a bűnügyben nem az esküdtszék, hanem a törvényszék illetékes ítélethezatalra. Ezért az ítélethirdetést a déli órákra tűzték ki. Déltűn 2 órakor aztin Constantinescu tárgyalási elnök hirdette ki az ítéletet Bittenbinder Erzsébet és Neukon Mária méregkeverési ügyében.

Orosz és európai munkás

A leningrádi „Vörös Ujság” nyilvánvalóan nem hazudik. Egy magas kvalifikációval rendelkező munkás 300 rubelt kap havonta. Ezért az összegért a következőket veheti: 30 rubelért másfél kg vajot, 47,5 rubelért 4,5 kg disznóhúst, 60 rubelért kenyert, felvágottat, kolbászt, 7 rubelért petróleumot a főzőbe. 5 rubelért nyolc tojást, 7,5 rubelért 5 liter tejet, 73 rubelért 25 adag ebédet kap a munkásmenzán, 3,5 rubelért 6 kg krumplit. Mindezek után marad a magas kvalifikációval rendelkező orosz munkás számára lakásra, ruházatkodásra, fűtésre, világításra és — szórakozásra (könyvek?, mozi?, színház?) 61,5 rubel, tehát jövedelmének 21 százaléka.

Egy munkanélküli havi segélye Bécsben 96 Schilling. Mindezt vehet magának másfél kg vajot 5,7 Sch-ért; 4,5 kg disznóhúst 14,45 Sch-ért; kenyert, vurstokat 15,50 Sch-ért; 5 liter petróleumot 1,20 Sch-ért; 8 darab tojást 1,20 Sch-ért; 5 liter tejet 2,35 Sch-ért; 25 ebédet ad a munkásmenza 17,50 Sch-ért, 5 kg krumplit 1 Sch-ért kaphat. Ez összesen 58,90 Sch-et tesz ki. Marad még a munkanélküli részére 37,10 Schilling, tehát 39 százaléka jövedelmének.

Az orosz szakmunkás tehát még annyit sem keres, mint amennyit az osztrák munkanélküli segélyben kap.

MEG LEHET AKADÁLYOZNI A VESEKÖVEK KÉPZŐDÉSÉT. Bécsből jelentik: Dr Snapper, amszterdami orvos Bécsben tartott előadásában saját kutatásai alapján bejelentette, hogy meg lehet akadályozni a vesekövek képződését. Sok ember szervezetéből hiányoznak azok az anyagok, amelyek a mészsók kiválasztódását szabályozzák; az ilyenek hajlamosak a vesekőképződésre. Ha azonban benzolvas nátriumot juttatunk ezeknek az embereknek a szervezetébe, helyreáll az egyensúly a mészsók képződésében s a vesekövek elmaradnak.

A náthaláz leküzdése. Newyorkból jelentik: Az amerikai Harvard-egyetem tanárai hosszas kísérletek után megállapították, hogy az ibolyántuli sugarak megölik a náthaláz kórokozót. A kísérletek során náthalázal megfertőzött menyétek tüdőből folyékony kivonatot készítettek, melyet viztartályokban oldottak fel. Az oldat megfertőzte az egészséges menyéteket, de miután ibolyántuli sugarak hatásának tették ki a folyadékot, teljesen elvesztette fertőző hatását és az állatok nem betegedtek meg tőle. A felfedezés beláthatatlan gyakorlati fontossággal bír. Az ibolyántuli sugarakat elsősorban a levegő fertőtlenítésére fogják használni kórházakban, iskolákban, színházakban stb. és remélik, hogy az eljárás annyira fejleszthető lesz, hogy heveny náthaláz-megbetegedéseket is gyógyítani fognak ibolyántuli sugarakkal.

Ha hó- és sárcipőt vásárol, akkor az csakis

CAURUM márkájú legyen

Az 1934 évi bucurești ipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

A banati görögkeleti székesegyház alapkövetője, Timișoara. Saját tud. Két ünnepség is volt a Banat fővárosában: a Szent Györgyről elnevezett görögkeleti székesegyház alapkövetője és I. G. Duca szobrának leleplezése. Az ünnepségekkel kapcsolatban a kormány képviselőiben Lapedatu, Tiberiu Mosoiu, Bebe Bratianu és más képviselők jelent meg. A jövőbeli székesegyház alapkövetője ünnepélyes letételénél Crisan Andrei püspök beszédet tartott. A kormány nevében Mosoiu Tiberiu államtitkár beszélt. Nistor megyei prefektus záróbeszéde után a Horatiu-térre vonultak, ahol I. G. Duca szobrát ünnepélyesen leleplezték. Itt Crisan püspök és Mosoiu Tiberiu beszélték ismét. A szenátus nevében Lapedatu tartott beszédet, utána Bebe Bratianu, a timiștorontali liberális párttagozat új elnöke, majd Timișoara polgármestere emelkedett szószárra. Két órákor közvédelmet adtak a megjelent előkelőségek tiszteletére. Ez alkalommal vette át a kormánypart megyei tagozatának elnökségét Bebe Bratianu.

DELBOB BUCUREȘTIBE JÖN. București. Saját tud. Antonescu külügyminiszter Párizsból való távozása előtt meghívta Delbost Bucureștibe, a diplomáciai megbeszélések folytatására. Ugyanakkor Samsonovici tábornokot Párizsba hívták, hogy tanácskozást folytasson a francia vezérkar főnökével.

Öngyilkos lett egy brașovi vasúti tisztviselő. Tudósítónk jelenti: Hétfőn reggel a brașovi pályaudvar raktárhozójának egyik helyiségében átlőtt mellét akadtak rá Endrei Todor harminc éves hivatalnokra. Az öngyilkos fiatalembert a Marzescu kórházba szállították, ahol műtétet hajtottak végre rajta. Állapota annyira válságos, hogy még nem lehetett kihallgatni s így öngyilkossága okát sem ismerik.

HATSZAZ KÖZSÉGBEN VÁLASZTÁS LESZ JANUÁRBAN. Bucureștiből jelentik: A lapok jelentése szerint a belügyminisztérium rendeletet adott ki arról, hogy közel hatszáz községben január hónap folyamán meg kell tartani a községi választásokat. A rövid újságközleményekből nem lehet tudni, hogy melyek községekben kerül sor a rendelet szerint a választásokra, az azonban valószínű, hogy felüli községekről van szó. A nagyvárosok választásait ugyanis nemrégiben másképp halasztották. Ugy látszik a kormány mellett eltávozott, meg akarja alakítani a liberálispartii községválasztásokat.

Nemzetiparasztpártiak és vasgárdisták véres veresége. București. Saját tud. A Sibiu-tól 7 kilométerre fekvő Noue községben nemzeti-parasztpárti és vasgárdista parasztek véres összecsapása következett. Be arról, hogy a vasgárdisták emeltek a faluban egy keresztet, amit a nemzeti-parasztpártiak akartak emelni. Előbb mindkét részen három-négy parasztközület csak, de aztán megzaporodtak a küzdők s formális harc fejlődött ki, amelybe revolver és kezelték. Mivel a csapódóer megerősített, három halálos sebet ejtett a küzdőterem és számosan sebesültek meg.

Csak 347 hadirokkantot tartanak nyilván Ciuc megyében. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A helybeli pénzügyigazgatóság a megye egész területéről 347 hadirokkantot tart nyilván. Vagyis ennyi hadirokkant élvez hadinyugdíjat. Aki ismeri a megye területét és lakosainak számát, valamint a ciucmegyei székelyek vitéz háborús küzdelmeit, elcsodálkozik a kevés számú rokkanton. A rokkantok száma 1929-ben 1300 volt. Azóta sokan elhaltak és még többet elvonták a hadinyugdíjat. Sokan vannak olyanok is, akik az 1932. évi szeptember 10-én a Monitorul Oficial 212. számában közzétett új rokkant törvény értelmében utólag jelentkeztek és akiknek most van megállapítás alatt nyugdíjuk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.31, London 21.31 háromnegyed, Newyork 435.12, Brüsszel 73.55, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 238.25, Berlin 174.95, Bécs — schilling 79.75, Prága 15.29, Varsó 82, Belgrád 10, București 325.

A Dreptatea kíváncsi a fegyveres alakulatok sorsára. București. Saját tud. A Dreptatea tegnap esti száma kérdéseket intéz Tatarescuhoz. Vajjon — kérdezi — az az alakulat, amelyből Duca gyilkosai kerültek ki, feloszlatta maradt-e? Ugy látszik Tatarescu elfelejtett, hogy vértocsán át jutott hatalomra, mert ez az alakulat tovább működik. Egyes lapok, mint a Porunca Vremii is, hetenként kétszer közlik annak a segélybizottságnak a névsorát, amely támogatja Duca és Telescu gyilkosait. Ennek a bizottságnak a legionisták barátai és ez az alakulat időnként fegyvereseket intéz különböző politikai pártok vezető férfijainak. Hogy lehet az, kérdezi a lap, hogy ezek az alakulatok megtorlás nélkül működhetnek?

Minden karácsonyán
PETROVICI
bonbon csüngjön, mert
minőségben utólrhetetlen

Gyár és Izerakat Str. Alexandri 28.
Fiókküzet Bulevardul Regele Ferdinand 8.

Elítélt kommunisták. București. Saját tud. A botosani törvényszék 13 kommunista propagandával vádolt egyént négy-négy havi börtönrre ítélte.

Tiltott játéknak minősült a tárgy-relett is. Satu-Mareről jelentik: Tegnapelőtt éjjel dr. Galea Nicolae vezetőügyész Filip Vasile ügyészégi titkár kíséretében megjelent a Victoria kávéház különtermében, ahol ugynevezett tárgy-relettet játszottak. A vezetőügyész megállapította, hogy a tárgyakat pénzre is beváltják, amiről jegyzőkönyvet vettek fel, a zsetonokat elkobozták és a Victoria különtermét, ahol a játék folyt, lepecsételték. Az ügyben folyik az eljárás.

Meg kell nézze karácsonyi kiállításunkat!

Deutsch K. I. üveg és porcellán **Str. Nic. Iorga 4.**
nagykereskedés **Vételkényszer nélkül.**
Szabad bemenet.

A búza januári kiviteli jutalma

Bucureștiből jelentik: A központi búzaértékesítési bizottság a búza januári kiviteli jutalmát az eddigi 2500 leiről 500 leire szállította le. Negura miniszter javasolta ezt az intézkedést azzal az indoklással, hogy jelenleg a világpiaci ár oly magas, hogy a belföldi búzaárnyó fenttartható egy az eddiginél lényegesen alacsonyabb buza-kiviteli prémium segítségével is. Miután a malmok óriási díjaiból hatalmas összegek folynak be, ezeket oly időpontra tartalékolják, amikor a világpiaci ár alacsonyabb lesz és a belföldi árak visszaesését kell megakadályozni. A tényállás ezzel szemben az, hogy az óriási díjakból befolyó milliós jövedelmek részét eredeti rendeltetésüktől elvonva, más célokra használják fel.

A januári kiviteli prémiumok az alábbiak:

1. Egészséges, 77 kilós, 3 százalékos idegen testtel bíró búzára, melyet erős deviza ellen

* Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbelhurutjánál reggel felkeléskor már egy negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet is kitűnő sikerrel adhatunk. Az orvosok ajánlják.

Németország az atlétika hazája. Berlinből jelentik: A német atlétikai szövetség nagy fába vágta a fejszéjét akkor, amikor elküldötte meghívóleveleit az augusztus 22-én megrendezendő válogatott versenyre. Nem kevesebbről van szó, mint Hollandia, Luxemburg, Lengyelország, Ausztria és Csehszlovákia válogatott atléta csapatainak kihívásáról, amelyek ellen Németország öt válogatott együttesét, tehát az A, B, C, D és E csapatát állítja ki. A versenyek augusztus 22-én Németország különböző városában kerülnek sorra, mert a fentnevezett országok elfogadták a meghívást és ilyenformán az az ötös válogatott viadal lenne a világ páratlanul álló atléta eseményének, amely szintén kiemelkedőnek is beillik. A nagyszabású verseny igazolja azt, hogy az atlétikának Németország a hazája, ahol a német ifjak tervszerűen készülnek ennek a sportágnak a kultiválására és a szakzsűvetségek, valamint az állam segíti is azokat, akikben csak némi tehetség is van, valamely atlétikai sportágban. Ezzel szemben hol állunk mi? A kezdet legelején és ami a legzsemorubb, egyesületünk csak a labdarúgással törődnek és csak nagyon kevés azoknak a kluboknak a száma, amelyek az atlétikát is felkarolják. Pedig ez a sportág nagyon sok szépséget és izgalmat rejt magában és nagyobb érdeklődésre tarthatna számot.

KELETI BÖLCSESSÉG.

Egy tudós utazik. Kalauza egy öszvérhajcsár.

— Érted a matematikát? — kérdezte a tudós az öszvérhajcsárt.

— Nem.

— Hogyan, ilyen idős vagy és még a matematikát se tudod?

Egy folyóhoz értek, melyen se hid nem volt, se csónak s csak úszva lehetett átjutni a tulsó partra

— Tudsz úszni? — kérdezte a hajcsár a tudóst.

— Nem tudok.

— Hogyan, ilyen idős vagy és még úszni se tudsz?

Lefeküdtek a mezőre kicsit szundítani. Mire felébredtek, ellopták a hajcsár szamarát.

— Meg volt írva, — mondta a tudós vígasztalóan, gúnyos célzással a keleti fatalizmusra.

— Sose vigasztalj, — tiltakozott a hajcsár. — Inkább örülnöm kell, hogy nem ültem a szamar hátán!

Oradea, Str. Saguna No. 20. Telefon interurban 637.
Péchy tükör és üvegcsiszolda

Épület, ólom és diszművegezés. Képkerepezés és ócska tükrök javítása.

adnak el 500 lei vagononként.

2. Ugyanily búza kivitelénél, ha azt részben gyenge, vagy a szabadforgalom részére átengedett devizában adják el, vagononként 316 lei, azonban az exportőr köteles az ellenérték 50 százalékát szabad és erős devizában a Nemzeti Banknál befizetni.

3. Úszkós búzánál 450 lei.

4. 77 kilós fajsúlynál könnyebb fajsúlyú búza kivitele esetén a kiviteli prémium a következő:

a) Ha a fizetés nemes devizában történik, legyen az szabad vagy kliringdeviza: 500 lei a 75 kilónál nagyobb fajsúlyú és 10 százalékos idegen testtel bíró, 450 lei a 75 kilónál kisebb fajsúlyú és 10 százalékos idegen testtel bíró, 350 lei a 75 kilónál nagyobb fajsúlyú és 15 százalékos idegen testtel bíró búza után. Ha az ellenértéket gyenge, vagy a szabadforgalomnak átengedett devizákban fizetik, úgy a fenti kategóriáknál a kiviteli jutalom 312, illetve 242 lei.

Liszt kivitelénél a prémium 694 lei vagononként, ha az eladás nemes devizában és 450 lei, ha gyenge, vagy a szabadforgalom részére átengedett devizában történik.

A 77 kilós fajsúlynál könnyebb búza kivitelére a búzaértékesítési hivatal külön engedélyre van szükség.

Slavescu szerint nem lesz törvény az új sajtó-javaslatból

Bucurestiből jelentik: Az „Adeverul” és a „Lupta” jelentése szerint Victor Slavescu volt pénzügyminiszter nagyjelentőségű kijelentést tett Galajon az újságírók előtt. A volt pénzügyminiszter közölte az újságírókkal, hogy kevés esélye van az új sajtótörvény-tervezetnek arra, hogy törvénnyé váljon, illetőleg, hogy azt a törvényhozás két háza megszavazza.

Anglia, Amerika és Franciaország elismeri az etiópiai olasz hódítást

Londonból jelentik: A Presse Association megerősíti azt a hírt, hogy Anglia az addisz-abebei követséget főkonzulátussá szervezik át. Párizsi és washingtoni jelentés szerint Franciaország és az Egyesült Államok is közelebbről követni fogja Angliának ezt a lépését, melyvel tulajdonképpen elismerik Etiópia olasz részről való meghódítását.

Filmfelvétel közben lángbaborult Greta Garbo ruhája

Montevideóból jelentik: A „Kaméliás hölgy” című film felvételeinél az egyik vetítőlámpából kiugró szikrák meggyújtották Greta Garbo ruháját és a világhírű filmszínésznő szinte áldozatul esett a szerencsétlenségnek. Az összes jelenlevők azonnal segítségére siettek, eloltották az égő ruhát és Greta Garbo kisebb sérülésekkel uszta meg a veszedelmet.

Szerelmi dráma a repülőgépen

Párizsból jelentik: Versailles mellett Lallémant pilóta barátjánál, Sneder asszonnyal felszállt repülőgépen. A levegőben az asszony féltékenységből hátulról belelőtt a gépet vezető pilótába. A golyó nem talált halálosan. Lallémant nem vesztette el lélekjelenlétét és sikerült leszállania. Súlyos sebével egy közeli községbe vándorolt. Az asszony újból felszállt a géppel, nagy magasságban a nyílt tenger felé vezette, leállította a motort és a géppel együtt a tengerbe zuhant.

Londoni jelentés szerint az asszony nem zuhant a tengerbe, hanem Brighton mellett kényszerleszállást végzett. A leszállás nem sikerült s a gép darabokra tört, de az asszonynak könnyebb sérülésekkel sikerült megmenekülnie a különös kalandból.

Jól jegyezze meg!
Karácsonyra és újévre
 kérje mindenütt
Dreher-Haggenmacher
 karácsonyi
sörkülönlegességeit
 Felülmúlhatatlan minőség!

KÖZGAZDASÁG

A lei minden idegen valutával szemben áriolyam-emelkedést mutat

A bankok elégedettek az új pénzügyi törvény rendelkezéseivel

Bucurestiből jelentik: A nemzetközi devizapiacokon a svájci frank és a dollár változatlan, a font, a hollandi forint egy-áruval szilárdabb, a francia frank kisebb hullámzások mellett javuló tendenciát mutat. Zürichben a font 21.37 fél, a dollár 435, a hollandi forint 237.90, a francia frank 20.33, az olasz lira 22.92 fél, a lira bankjegy 20—20.40; a márka hivatalosan 175, a pengő hivatalosan 85.75, a csehszlovákia hivatalosan 15.34, a lei hivatalosan 3.25. A közép-európai valuták közül változatlan a pengőbankjegy 78 és fél—79-es árfolyama, a schilling 73.20-ra javult a zürichi magánforgalomban. A leibankjegyek árfolyama általában javuló a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 2.45—2.55-re, a párizsi magánforgalomban 12—12.20-ra javult. Bécsben a kompenzációs lei árfolyama 3.92—3.95-re javult. Budapesten változatlanul 2.80—3, Prágában 17.10—17.40 re javult a leibankjegyek árfolyama.

A Banca Nazionale a font hivatalos árfolyamát 673.4—694.4 leire, a holland forint hivatalos árfolyamát 73.07—76.52 leire emelte, míg a többi összes árfolyamokat változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizák közül a márka 38.40—38.50 leire lanyhult, miután a Banca Nazionale egyes tételeket a piacra hozott. A csehszlovákia 4.60—4.65 leire, az olasz lira 5.95—5.98 leire lanyhult, a pengő változatlanul 25.75—26.25 lei, a schilling 25.70—25.90 lei.

A bucaresti magánforgalomban az árfolyamok lanyhábbak, az egyes devizákban már a kínálat is intenzívebb, a kereslet viszont nagyon csekély. Aranyban és aranyérmékben a kínálat változatlanul csekély.

A bucaresti magánforgalomban a font 940—950 lei, a dollár 186—191 lei, a svájci frank 44—44.50 lei, a francia frank 9—9.05 lei, a holland forint 110—115 lei, az olasz lira 9.50—9.80 lei, a márka 40—43 lei, a pengő 35—35.50 lei, a schilling 34—34 fél lei.

Bucurestiben a karácsonyi előtti csendesség jelei mutatkoznak a hitelpiacon, a bankok csak a fix üzletfelek igényeit elégítik ki, míg új hi-

telek folyósítását újév utánra prolongálják, hogy a mérlegben minél nagyobb készpénzkészletet szerepeltethessenek. Bankkörökben élénken kommentálják a banktörvény módosító javaslatát, amely a bankok kívánságait csak kis részben honorálja és éppen ezért akció van folyamatban a módosító javaslat megváltoztatása érdekében. A vidéki városokban szintén tartózkodás mutatkozik, a bankok új hitelekkel csak szorványosan folyósítanak az újév utánig.

Módosítják a kamattörvényt és a kényszerégyezségi törvényt

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium mellett működő és a bankhitel átszervezésére kirendelt bizottság megkezdte a kamattörvényt módosító javaslat, valamint a kényszerégyezségi törvényt módosító törvénytervezet tárgyalását. Természetesen ezek a tervezetek csak a karácsonyi szünet után kerülnek a parlament elé.

A kamattörvényt módosító tervezet újabb ellenőrző intézkedéseket vezet be és szigorítja a kamattörvénnyel szemben elkövetett kihágások büntetését.

A kényszerégyezségi törvény módosításának célja az, hogy a hitelezők kövételének behajtását biztosítsa és megfelelő ellenőrzést nyújtson a hitelezőknek a kényszerégyezségi kerület kereskedők vagyonával kapcsolatban. Szigorítja azokat a büntetéseket is, melyeket olyan kereskedőkre rónak ki, akik kényszerégyezségi esetén hamis okiratokat használnak, vagy pedig vagyonuk egy részét eltitkolják. A törvénytervezet a kényszerégyezségi kvótát növeli és csökkenti a fizetési határidőt.

Megkezdődött a

PAP DROGERIA

karácsonyi reklám akciója, mely alkalommal minden vevő a következő ajándékot kapja:

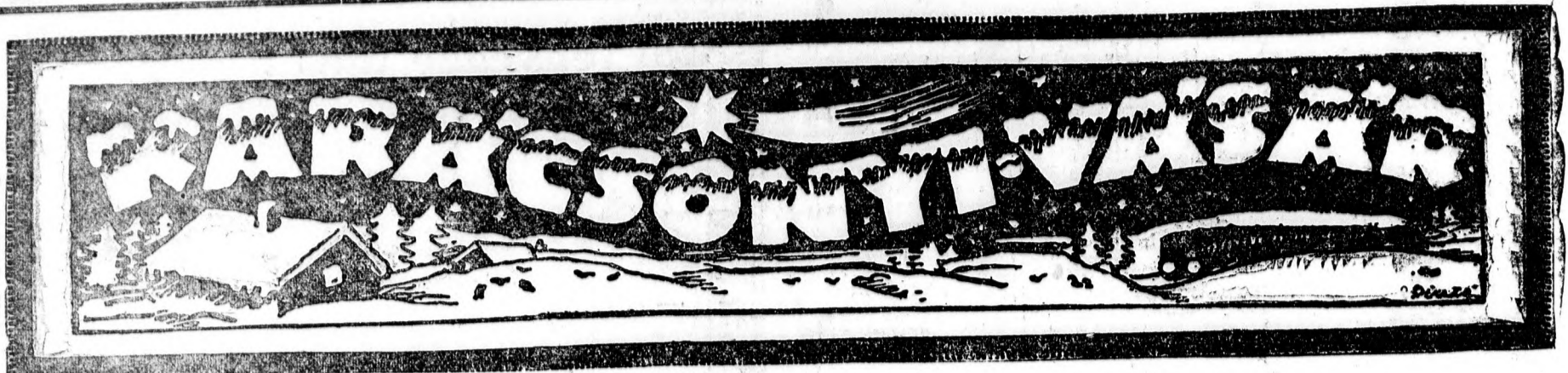
- 50 lei vásárlásnál 1 dob. puder, 1 drb. Su famyl sampoon.
- 100 „ „ 1 drb. szappan, 1 dob. 50 leies Floreal puder, 1 kis üveg Mon Atout kölniviz.
- 200 „ „ 1 tub. Gogo fogpaszta, egy 50 leies Floreal puder, egy Sulfamyl sampoon.
- 500 „ „ 1 nagy tub Gogo fogpaszta, egy 120 leies Larioca puder, egy Sulfamyl sampoon.

A fenti ajándékok nem értéktelen gyári minta dobozok, hanem valóságos értékek.

Használja ki a fenti alkalmat!

PAP DROGERIA

Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand No. 9. Telefon: 6—56.

Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

Regények és útleírások:

Rendl: <i>A messzi út</i> (Szent István kiadás)	ára	35 Lei.
Nagy Méda: <i>Hét ósz, egy tavasz</i> (Szent István kiadás)	"	35 "
Pericard: <i>Egy apa regénye</i> (Szt István kiadás)	"	158 "
Sienkievics: <i>Tűzzel-vassal</i>	"	158 "
Bottom: <i>Orvosok</i>	"	126 "
Tarczai: <i>A budai gyár</i>	"	140 "
Crawford: <i>Corleone</i>	"	140 "
Sienkievics: <i>Volodijovszky úr</i>	"	110 "
Tarczai: <i>Masolino</i>	"	105 "
Bourcet: <i>Megtört pecsét</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	95 "
Lermite: <i>A vén leány</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	140 "
Claudel: <i>Selyemcipő</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	110 "
Szerafini: <i>Lola naplója</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	40 "
Szerafini: <i>A másik</i> (Mária kongregáció kiadás)	"	60 "
Le Fort: <i>A gettóból jött pápa</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	100 "
Krane: <i>A Názáreti</i> (Korda kiadás)	"	85 "
Krane: <i>Magna Peccatrix</i> (Korda kiadás)	"	110 "
Gáspár: <i>A világ orvosa</i> (Szent István Társulat kiadás)	"	180 "
Rachmanova: <i>Szerelem, cseka, halál</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Házasság a vörös viharban</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>A bécsi tejes asszony</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Gyermekkorom</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Irgalom</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Szikra: <i>Márta, aki Máriaanak született</i>	"	145 "
Apponyi: <i>Élmények és emlékek</i>	"	235 "
Allan: <i>Anthony Adverse</i> (Singer és Wolfner kiadás)	"	432 "

Mauriac: <i>Frontenac misztérium</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	75 "
Pakocs: <i>Edua áldozata</i> (Korda kiadás)	"	130 "
Erdősi: <i>Napsütéses Indiában</i> (Szent István kiadás)	"	215 "
Sebők: <i>Öt világrészen keresztül</i> (Szt István társulat kiadás)	"	150 "
Bangha: <i>Róma lelke</i> (Korda kiadás)	"	110 "
Bangha: <i>Amerikai missziós kör- ulam</i> (Mária Kongregáció ki- adása)	"	40 "
Bangha: <i>Dél keresztje alatt</i> (Korda kiadás)	"	125 "
Böle: <i>Spanyolöldön</i>	"	285 "
Nyisztor: <i>Felhőkarcólók, házat- lanok</i>	"	95 "
Kühár: <i>Barlangok, strok, kupo- lák</i>	"	40 "
Kalmár: <i>Ismeretlen népek</i>	"	227 "
Lischerong: <i>Magyar jezsuiták Kínában</i>	"	160 "

Legszebb ajándékkönyvek:

Missalé vk., vörösmetszés	ára	295 Lei.
Missalé vk., aranymetszés	"	320 "
Missalé bőrk., vörösmetszés	"	550 "
Missalé bőrk., aranymetszés	"	650 "
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. füzve</i>	"	420 "
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. félvászonkötés</i>	"	560 "
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. egész vászonkötés</i>	"	630 "
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. luxus vászonkötés</i>	"	840 "
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. bőrkötés</i>	"	1200 "
Kállay: <i>A Pápa és a Vatikán</i>	"	264 "
L. Burger: <i>Bölcsőre hulló fények és árnyak</i>	"	90 "
Babics: <i>Amor Sanctus</i>	"	350 "
Harsányi: <i>A nemporladó kezű király</i>	"	180 "
Spiragó: <i>Felnöttek katekizmusa</i>	"	360 "

Lelki élet könyvei:

A 14 segítő szent	"	60 "
Brentano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kínszenvedése</i>	ára	120 Lei.
Horváth: <i>Életépítés</i>	"	65 "
Tanquerei: <i>Aszkétika és misztika</i>	"	350 "
Eberhammer: <i>Példák az életből</i>	"	205 "
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	"	110 "
Bíró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	"	20 "
Müller: <i>Ferrero M. Benigna Consolata élete</i>	"	95 "
Müller: <i>Farkasok között</i>	"	55 "
Tomka: <i>Három nap a Manrézá- ban</i>	"	130 "
Plus: <i>Hogyan imádkozunk?</i>	"	45 "
Tissot: <i>Hibáink jórafordításának művészete</i>	"	80 "
Lehodey: <i>Isten kezében</i>	"	120 "
Willam: <i>Jézus élete</i>	"	235 "
Müller: <i>A jó Isten</i>	"	75 "
Plus: <i>A kereszt királyi útja</i>	"	90 "
Kemenes: <i>Királyi papság</i>	"	145 "
Elekes: <i>Krisztust, kenyeret</i>	"	165 "
Schmiedt: <i>Lelket az életbe</i>	"	110 "
Blázovich: <i>A legfájóbb válság</i>	"	60 "
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	"	105 "
Kühár: <i>Liturgikus Lezikon</i>	"	215 "
Boue: <i>Mit rejt a jövő?</i>	"	35 "
Müller: <i>A nagy szentség szolgál- latában</i>	"	90 "
Csávossy: <i>Nagy király nyomdo- kain</i>	"	235 "
Csávossy: <i>Örök igazságok</i>	"	235 "
Kühár: <i>Örök élet forrásai</i>	"	130 "
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	"	80 "
Eymard: <i>Isteni nagy Szentség</i>	"	80 "
Walter: <i>Üdvözlégy Mária</i>	"	110 "
Oslay: <i>Szabin testvér</i>	"	120 "
Krane: <i>Sziena legenda</i>	"	105 "
Müller: <i>Szent bilincsek</i>	"	55 "
Kárpáti: <i>A szeretet apostola</i>	"	70 "
Müller: <i>Szeressétek egymást</i>	"	35 "
Legeza: <i>A világmisszió hősei</i>	"	60 "

Legalább 500 lei értékű rendelés esetén 5%, legalább 1000 lei értékű rendelés esetén 10% kedvezmény január 15-ig

Aprélhirdetések

Adás-vétel

Különléle
gyermekjátékok nagy választékban kaphatók Oradea, Strada Leagă-nului 12. szám.

Híjúsági kényvek,
jó állapotban olesón eladó. Oradea, Str. Millerand 3. Lso emelet

Fényképezőgép
41x26 cm-es box, bőrtáskával eladó. Oradea Str. Andrei Mureşanu 18. szám.

Olesón, olesón, olesón

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak Herbst éra- és ékszerárúháza Oradea, Reg. Ferdinand 3. Női, férfi arany és ezüst karórák, 14 karátos arany karikagyűrűk, Doxa, Omega, Schaffhausen aranyórák, brilliáns gyűrűk, nyelvelők, olesón, olesón, olesón. Valódi ezüst, porcellán, 6 személyes feketekávé készlet 400-500-800 lei. Teás készlet 6 személyes 1250-1500 lei. Vaszek aranyat, ezüstöt s brilliánt.

Sajáttermésű borok

mindenfélé fajtaban a legnagyobb választékban vásárolhatók. Árak 8 leitől 20 leig. Fülöp borpince, Oradea, Calea Izvorului 6. (Tudószanatoriummal átellenben.)

Olesó

karácsonyi elárusítás Tarján órás és ékszerésznél. Oradea, Bdul Regele Ferdinand 8.

Gyomorégés,

és gyomorsavtúltengés emésztési zavarok, epe-
baj ellen biztos hatása a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Ierakat: Csanda gyógyszerár Oradea

Leghírnömbb férfinget legolcsóbban árusít a PFAFF cég. Sas pasage

1 liter

pecsenye bor 8 lei, rizling 10 lei, gyógyvörösbor 14 lei. Joó Lajos fűszerüzletében. Oradea, Tache Jonescu 24.

Eladó

henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea, Str Vasile Conta 4 szám.

Egy v egy két

szép antik fotelt keresek. Foto „Aurora” — Goldstein, Oradea.

Különféle

Ha elegáns, jó és tartós cipőt akar venni, keresse fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand No. 12.

Alkalmazás

Gyermekszertető
mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cim: Oradea, Str. Sztaroveszky 17-a.

Oktatás

Láposy Erzsébet zenetanár
tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.

**PUHA ÓLMOT állan-
dóan vesz a Szent
László-nyomda r. l.
Oradea, Strada Regele
Carol No. 5.**

Lakás

Urinőnek

kiadó utcai parkettes szép nagy szoba, előszobával, butor nélkül. Oradea, Str. Millerand 3. szám. I. emelet.

Világos,

utcai butorozott szoba a központban azonnalra kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Különbejáratu

utca butorozott szoba kiadó. Oradea, Strada Nicolae Jiga 11. szám.

Két utcai szoba

konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Str. Leagă-nului 11